

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4So/6/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012200241
Dátum vydania rozhodnutia:	09.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6012200241.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jarmily Urbancovej v právnej veci navrhovateľa R. V., bytom G., zast. Mgr. Iankom Troiakom, AK Zvolen, Dukelských hrdinov č. 34, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/53/2012-20 z 11.10.2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/53/2012-20 z 11.10.2012 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené podľa § 250j ods. 2 písm. a) OSP rozhodnutie odporkyne z 31.01.2012 v spojení s rozhodnutím z 09.03.2012 obe č. XXX XXX XXXX X, ktorými bola zamietnutá žiadosť navrhovateľa o zvýšenie starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia od 02.08.1967 do 26.09.1969 a od 01.11.1974 do 31.10.1967 v I. kat. funkcií s poukazom na ust. § 255 ods. 5 a § 274 zák. č. 461/2003 Z.z.

Krajský súd zistil, že navrhovateľ požiadal o priznanie starobného dôchodku žiadosťou zo 07.06.2010 a žiadal ho priznať od 02.07.2010, t.j. odo dňa dovŕšenia dôchodkového veku navrhovateľa. Rozhodnutie odporkyne o priznaní starobného dôchodku z 15.03.2011 nadobudlo právoplatnosť. Následne 20.09.2011 navrhovateľ požiadal o prepočítanie starobného dôchodku s poukazom na rozhodnutie NS SR č. 9So/116/2009 a ďalšie rozhodnutia NS s ohľadom na zákonné ustanovenie § 274 zákona o sociálnom poistení. Krajský súd tiež zistil, že navrhovateľ vykonával profesionálnu službu policajta v I. kat. funkcií od 01.11.1974 do 31.10.1997 a do I. kat. funkcií mal zaradenú aj základnú vojenskú službu od 02.08.1967 do 26.09.1969. Od 1. novembra mu bol priznaný príspevok za službu podľa § 119 a § 120 zák. č. 410/1991 Zb.

Krajský súd ďalej uviedol, že príspevok za službu ako forma výsluhového zabezpečenia policajtov bol

súčasťou nášho právneho poriadku do 1. apríla 1998, t. j. i v čase, keď služobný pomer navrhovateľa v policajnom zbore skončil. Pre určenie výšky príspevku za službu nebola rozhodujúca okolnosť, že navrhovateľ vykonával službu v I. kategórii funkcií. Výsluhový dôchodok nie právnou kategóriou totožnou s príspevkom za službu. Príspevok za službu sa za výsluhový dôchodok iba považuje, najmä na účely trvania nároku na túto dávku výsluhového zabezpečenia, ktorá bola priznaná podľa predchádzajúcich právnych predpisov. Navrhovateľ nezískal obdobie výkonu služby policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z. a ani ho nemohol získať, pretože v čase skončenia jeho služobného pomeru nebol výsluhový dôchodok ako forma výsluhového zabezpečenia policajtov súčasťou nášho právneho poriadku. Z uvedeného dôvodu bol právny záver odporkyne, že obdobie výkonu služby navrhovateľa nemožno považovať za obdobie dôchodkového poistenia v zmysle § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, pretože ho získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, nesprávny. Navrhovateľ nevykonával službu policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z., pretože v čase účinnosti tohto zákona už nebol príslušníkom policajného zboru a obdobie výkonu služby v prvej kategórii funkcií mu pre dávku dôchodkového zabezpečenia z osobitného systému nebolo zohľadnené. Preto bola namieste aj aplikácia zákonného ustanovenia § 274 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení ktorý zakotvuje zásadu zachovania získaných nárokov, vyplývajúcich zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie a to do 31. decembra 2023.

Z uvedených dôvodov krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie odporkyne v znení jeho zmeny a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou odporkyne podľa krajského súdu bude posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok z I. pracovnej kategórie, a ako dobu dôchodkového poistenia zohľadní aj dobu trvania jeho služby v policajnom zbore a trvanie základnej vojenskej služby v I. kategórii funkcií a o žiadosti navrhovateľa o prepočet výšky starobného dôchodku znova rozhodne v súlade s ustanovením § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnom zabezpečení. Výšku starobného dôchodku navrhovateľa určí nielen ku dňu vzniku nároku naň, ale aj ku dňu rozhodovania.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie a žiadala ho zmeniť a preskúmané rozhodnutia o zamietnutí žiadosti navrhovateľa potvrdiť. Odporkyňa uviedla, že podanie navrhovateľa z 19.09.2011 v spojení s podaním z 08.12.2012 vyhodnotila ako žiadosť o zvýšenie, resp. prepočítanie starobného dôchodku, o ktoré žiadal s prihladením na skutočnosť, že získal obdobie výkonu služby v I. kat. funkcií, čím si uplatnil nárok na zníženie dôchodkového veku postupom podľa § 274 zák. č. 461/2003 Z.z. a starobný dôchodok žiadal priznať od dovŕšenia dôchodkového veku 55 rokov, t.j. od 02.06.2003. Navrhovateľ však dôchodkový vek dovŕšil až 02.06.2010, preto bola jeho žiadosť napadnutým rozhodnutím zamietnutá. Zamestnanie vo zvýhodnenej pracovnej kategórii bolo možné získať len v tzv. civilnom zamestnaní, a to v súlade s § 14 zák. č. 100/1988 Zb. Systém dôchodkového zabezpečenia policajtov a vojakov bol prijatý zák. č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov oddelený od všeobecného systému dôchodkového poistenia, preto zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2004, na rozdiel od zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, v ktorom boli upravené obidva systémy, už neobsahuje ustanovenie, za akých podmienok by bolo možné hodnotiť výkon služby v I. kategórii funkcií ako (tzv. civilné) zamestnania do zvýhodnenej pracovnej kategórii. Odporkyňa má zato, že tieto dva inštitúty, t. j. výkon služby v I. kategórii funkcií a zamestnanie v I. pracovnej kategórii, nie sú ekvivalentné a nemožno ich stotožniť, či zamieňať. Zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení preto nespája nárok na znížený dôchodkový vek z dôvodu služby vykonávanej v prvej kategórii funkcií, ako je to v prípade zamestnania v I. pracovnej kategórii. Ak by zákonodarca mienil zachovať na účely zníženia dôchodkového veku vo všeobecnom systéme aj pracovné činnosti vykonávané v osobitnom systéme, ktoré boli zaradené do zvýhodnenej kategórie funkcií, uviedol by to v predmetnom prechodnom ustanovení. Ďalej odporkyňa k potvrdeniu Ministerstva vnútra z 23.06.2010, podľa ktorého bol navrhovateľovi priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa od 01.07.2002 v zmysle § 124 ods. 3 písm. d) zák. č. 328/2002 Z.z. považuje za výsluhový dôchodok a podľa ktorého boli navrhovateľovi pre nárok na výsluhový dôchodok zohľadnené doby základnej vojenskej služby a výkonu služby policajta uviedla, že nesúhlasí s výčitkou súdu, že akceptovala obsah uvedeného potvrdenia, pretože jeho spochybnenie nevyplýva zo žiadnych

skutočností. S poukazom na citáciu ustanovení § 60 ods. 2, § 255 ods. 5 a § 38 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. odporkyňa opätovne poukázala na rozsudok NS SR č. 7So/85/2008, v ktorom odvolací súd vyslovil právny názor, podľa ktorého pre skúmanie podmienok možnosti započítania doby služby pre vznik nároku na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme nie je rozhodujúci vznik nároku na výsluhový dôchodok, ale splnenie podmienok pre jeho vznik. Preto nerozhoduje, či výsluhový dôchodok bol navrhovateľovi priznaný, ale právne významná je skutočnosť, že mu priznaný mohol byť, lebo podmienky pre jeho vznik splnil. Podľa odporkyne nie je oprávnená na hodnotenie kategórie funkcií ako pracovnej kategórie, pretože navrhovateľovi bolo toto obdobie zhodnotené na účely dávky výsluhového zabezpečenia, nemôže byť preto obdobím dôchodkového poistenia. Zákon o sociálnom poistení neumožňuje hodnotenie období získaných v služobnom pomere a z nich plynúcich výhod, ak boli získané v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, na účely priznania dávky. Keďže navrhovateľ splnil podmienky nároku na výsluhový príspevok, ktorý sa považuje za výsluhový dôchodok, nie je možné tieto obdobia a teda ani z nich plynúce zvýhodnenia hodnotiť vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Podľa odporkyne nároky vyplývajúce z výkonu služby v I. kat. funkcií treba uplatniť v osobitnom systéme poistenia, teda tam, kde boli získané. Odporkyňa ďalej poukázala na to, že z ustanovenia § 124 ods. 5 zák. č. 328/2002 Z.z. jednoznačne vyplýva, že od jeho účinnosti sa na príspevok za službu nevzťahujú doterajšie predpisy, ale príspevok za službu, ak služobný pomer trval viac ako 15 rokov, sa považuje za výsluhový dôchodok podľa tohto zákona. To znamená, že na účely zvyšovania príspevku za službu, zániku nároku naň a zániku nároku na jeho výplatu sa vzťahuje zákon č. 328/2002 Z.z. a teda výplata výsluhového dôchodku, na ktorý bol prekvalifikovaný príspevok za službu, nezaniká dovŕšením dôchodkového veku 60 rokov, ale je doživotnou dávkou výsluhového zabezpečenia.

Navrhovateľ žiadal prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť bez vyjadrenia sa k obsahu odvolania. Náhradu trov odvolacieho konania vo vyjadrení ani po vyhlásení rozhodnutia neuplatnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „odvolací súd“ alebo „najvyšší súd“), ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu na základe odvolania, ktoré bolo podané subjektom na to oprávneným (§ 201 O.s.p.), v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), ktoré spĺňa náležitosti vyžadované zákonom (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je takýto opravný prostriedok prípustný (§ 250ja ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta druhá O.s.p.). Najvyšší súd na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie, pretože v tom nevidel rozpor s verejným záujmom, nepovažoval to za potrebné a dokazovanie nevykonával (§ 250ja ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd, ako súd odvolací, po preskúmaní napadnutého rozsudku v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné. Najvyšší súd preto rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 v spojení s § 250ja ods. 3 vetou druhou O.s.p.) rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil na mieste a v čase oznámenom na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 3 O.s.p.).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktoré si osvojuje ako svoje vlastné tak, ako ho uviedol krajský súd na str. 4 - 7 svojho rozsudku a ako ho najvyšší súd cituje aj v tomto rozhodnutí. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza nasledovné :

Je nesporné, že navrhovateľovi bol rozhodnutím z 15.03.2011 priznaný starobný dôchodok od 02.06.2010, t.j. odo dňa dovŕšenia veku 62 rokov podľa § 65 a §82 zák. č. 461/2003 Z.z. Na nárok na starobný dôchodok a jeho výšku boli navrhovateľovi zohľadnené iba obdobia podľa § 60 zákona, t. j. obdobia „civilného zamestnania“ a vymeriavacie základy získané v tomto období, ako to uvádza sama odporkyňa vo vyjadrení z 20.03.2012. Nesporné je aj to, že navrhovateľ vykonával službu policajta od 01.11.1974 do 31. októbra 1997 v I. kat. funkcií a podľa vyjadrenia MV SR mu bol od 01.11.1997 priznaný príspevok za službu podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Z.z., do ktorého bola zohľadnená aj doba základnej vojenskej služby (spolu 25 rokov služby, ku dňu skončenia služobného pomeru).

Uvedená doba služby nebola započítaná do obdobia poistenia pre účely rozhodnutia o starobnom dôchodku, nebola teda ani zohľadnená služba v I. kat. funkcií. Skutkový záver krajského súdu, že navrhovateľ nezískal obdobie výkonu služby policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z., ako novú dávku, je vecne správny, pretože v čase nadobudnutia účinnosti tohto zákona už navrhovateľ nebol príslušníkom policajného zboru. Obdobie výkonu služby a jeho zaradenie v I. kat. funkcií mu nebolo zohľadnené pre dávku dôchodkového zabezpečenia z osobitného systému, keďže k žiadnemu priznaniu výsluhového dôchodku po 01.07.2002 podľa zák. č. 328/2002 Z.z. vo vzťahu k navrhovateľovi nedošlo. Príspevok za službu priznaný podľa zák. č. 410/1991 Z.z. od 01.11.1997 sa len považuje za výsluhový dôchodok podľa § 124 ods. 3 písm. d) zák. č. 328/2002 Z.z., ak nárok naň trval ku dňu 01.07.2002, a to najmä na účely trvania nároku na dávku, priznanú podľa predchádzajúcich predpisov. Na uvedenom základe je potom správny aj právny záver krajského súdu, podľa ktorého úlohou odporkyne bude „posúdiť“ nárok navrhovateľa na starobný dôchodok z I. pracovnej kat. a ako dobu dôchodkového poistenia zohľadniť aj dobu trvania služby v policajnom zbore a trvanie základnej vojenskej služby v I. kat. funkcií a o žiadosti navrhovateľa o prepočet výšky starobného dôchodku znova rozhodnúť v súlade s § 274 ods. 1 zák. o sociálnom poistení v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnom zabezpečení.“ Krajský súd správne stanovil aj požiadavku výšku starobného dôchodku navrhovateľa určiť nielen ku dňu vzniku nároku na dôchodok, ale aj ku dňu rozhodnutia.

Odvolací súd súčasne poukazuje na rozsudok NS SR č. 9So/116/2009, ktorý v obdobnej veci (rozdiel je len v tom že sa týka „výsluhového príspevku“ podľa zák. č. 73/2008 Z.z. priznaného od 01.09.1999, rovnako ako príspevok za službu podľa zák. č. 410/1991 Zb. považovaného podľa § 124 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z. za výsluhový dôchodok) konštatoval, že „keďže výsluhový príspevok sa za výsluhový dôchodok iba považuje, názor odporkyne, že obdobie výkonu služby navrhovateľ získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, nie je správny. Z tohto dôvodu je nesprávny i jej záver, že obdobie výkonu služby nemožno považovať za obdobie dôchodkového poistenia (§ 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z.)..... Keďže z titulu služby v policajnom zbore navrhovateľovi nárok na výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z. nevznikol, nie je možné stanoviť pre neho iné (menej výhodné) podmienky pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok, ako boli stanovené v období výkonu a skončenia služby.

Odvolací súd dôvody odvolania týkajúce sa hodnotenia významu vyjadrenia MV SR z 23.06.2010 krajským súdom nepovažuje za podstatné pre rozhodnutie veci. Krajský súd skutkovo vychádzal z vyjadrenia MV o dobách výkonu služby v Policajnom zbore a započítaní dôb pre priznanie príspevku za službu. Právnym posúdením a výkladom § 124 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z.z. však súd rozhodol v súlade so svojou právomocou. Krajský súd sa tiež dostatočne zaoberal rozlíšením rozhodnutia NS SR č. 7So/85/2008, na ktoré odporkyňa poukázala aj v odvolaní. Odvolací súd zdieľa názor krajského súdu o rozdielnej skutkovej situácii v prejednávanej veci.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd rozhodol o potvrdení rozsudku krajského súdu, ktorý zrušil rozhodnutia odporkyne a vrátil vec odporkyni na ďalšie konanie, v ktorom je viazaná právnym názorom súdu (§ 250j ods. 7 OSP).

Navrhovateľovi odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, keďže ich neuplatnil a trovy právneho zastúpenia neboli vyčíslené, pričom iné trovy preukázané neboli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.